

Asztalos Enikő

A Marosvásárhelyi Népi Egyetem néprajzi tanfolyamának 18 éves története (1993–2011)

A Marosvásárhelyi Népi Egyetem 1962-től működő felnőttoktatási központ. 1993 őszén kértek meg arra, hogy szervezzek az egyetemen magyar néprajzi tanfolyamot. Sajnos, az intézmény örökölte a múlt rendszerből az önfenntartást és önellátást, tehát csakis a hallgatóktól begyűjtött díjakból gazdálkodhatott. Rektora Berdj Asgian akadémikus, nyugalmazott orvosprofesszor volt, aki 2010-ben hunyt el. Az adminisztrációs igazgató, a könyvelő és titkárnő állandó fizetéses alkalmazottként, a tanárok viszont bedolgozókként, szerződéssel, óradíjjal működtek. Az egyetem felnőttoktatással foglalkozott, vagyis 16 éven felüliek korhatár nélkül elvégezheték, kiegészítve a romániai oktatási rendszert.

A magyar néprajzi tanfolyam 1993-tól megszakítás nélkül tartotta előadásait, mint egyetlen folyamatosan működő magyar nyelvű tanfolyam a Népi Egyetemen. Az országban az egyetlen olyan tanfolyam volt, amely a felnőttoktatásban magyar néprajzból állami oklevelet biztosított a Babeş–Bolyai Tudományegyetem távoktatásának beindulásáig. Akkreditálták 2000-ben, és az új törvények szerint 2004-ben és 2008-ban is. 2004-től osztálynaplót kaptam, amelyben 2 szóbeli és 2 írásbeli jeggyel, legkisebb hatos átmenő médiával idegen bizottság előtt vizsgáztak le a hallgatók. Oklevelet a Művelődési Minisztérium biztosított, amelyet 1999 óta az Oktatási Minisztérium is elismert, majd 2004-től a Munkaügyi Minisztérium és az Oktatási Minisztérium közös fejlécével kibocsájtott országos érvényességű oklevelet kaptak a végzős hallgatók. Csak ezzel a bizonyítvánnyal nyerhettek engedélyt tájház, régiséggyűjtemény létrehozására, népi táncoktatói bizonyítványra, valamint iparendélyre mesteriségükhöz. A végzős pedagógusok választott tárgyként néprajzot is taníthatnak az iskolában mindmáig. A népi iparművészek az oklevél birtokában bel- és külföldi kiállításokat rendezhetnek, és termékeiket engedéllyel árusíthatják. A hallgatók nagy része általános műveltségét szeretné

kiegészíteni néprajzi ismeretekkel. Pedagógusok, a történelmi egyházak papjai, muzeológusok, restaurátorok, újságírók, színészek, egyetemi hallgatók végezték el az elmúlt 18 évben a tanfolyamot.

A tanfolyam hallgatóit magam gyűjtöttem össze (rádióban, újságban népszerűsítettem). 10, majd 15 hallgatóval indulhatott egy csoport, s egy tanévben két csoport is végzett. Az első hét évben 60 óra állott rendelkezésemre az első–második évfolyam tananyagának előadására, 2001 óta kiharcoltam a 80 órát, ami megkönnyítette a munkámat. Az első–második évfolyamon egy magyar őstörténeti bevezető után a hallgatók a társadalomnéprajzról, a tárgyi és szellemi néprajzról tartott előadásaimat hallgathatták meg, s ezután levizsgálva elnyerték az oklevelet, melyet az Európai Unió minden tagállama elismer 2007 óta. 1994-ben indítottam be a kiegészítő harmadik évfolyamot, amelynek tananyaga a néprajzi gyűjtés módszereit tartalmazta, és gyűjtési vakációk után önálló gyűjtésükkel vizsgáztak újra, s bekapcsolódtak a Magyar Néprajzi Múzeum és a Kriza János Néprajzi Társaság által meghirdetett gyűjtőpályázatokba. Mióta a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen főszak lett a néprajz, olyan érettségi előtt álló vagy érettségizett tanulók is végeztek az egyetemen, akik ezt sikerrel használják fel az egyetemi felvételi felkészítőjeként és további tanulmányaikban. Előadásaim anyaga állandóan bővült, változott, lépést tartva a legújabb kutatásokkal, felhasználva a legújabb forrásmunkákat, eredményeket, értékeléseket. Nagy segítséget nyújtott ebben a Magyar Néprajzi Társaság a küldött kérdőívekkel és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem tanári kara (kiemelve dr. Keszeg Vilmos, dr. Pozsony Ferenc, dr. Gazda Klára és dr. Tánzos Vilmos segítségét), valamint a Kriza János Néprajzi Társaság vándorgyűlésein szerzett ismeretek, melynek kutatásaiba magam is bekapcsolódtam. A Magyar Néprajzi Társaság és a Néprajzi Múzeum pályázatait, a konferenciákon és szemináriumokon nyert tapasztalatok, szakkönyvekhez való hozzájutásom, a vásárhelyi Nemzetközi Könyvásárokon beszerezhető könyvek, atlaszok mind hatalmas segítséget nyújtottak nekem és hallgatóimnak. A tanítási órákat, az elméleti előadásokat kiegészítették a kiszállások tájházakba, múzeumokba, kiállításokra, rendezvényekre, Gyöngykoszorú-találkozókra, melyek szerepeltek a programban, s szemléltetni tudtam velük a tananyagot. Az erdélyi megyékből ingázva is végezték el hallgatók a tanfolyamot, például Csernátonból, Sepsiszentgyörgyről, Csíkszeredából, Székelykeresztúrról, Besztercéről, Déváról, Székelyudvarhelyről, Brassóból, Kóhalomról, Szentegyházá-

ról. 2007-től negyedik évfolyamot is működtettem, melynek tananyaga a néprajzzal kapcsolatos általános műveltségi kérdéseket tartalmazta, valamint a szakrális néprajz gyűjtésének problémáit. Végül együttesen kaptak a végzősök kreditpontokat az első, második, harmadik és negyedik évfolyam elvégzése után elnyert okleveleikre.

A tanfolyamon végzett hallgatók száma

Esztendő	I–II. évfolyam	III. évfolyam
1993	13	0
1994	14	12
	10	11
1995	17	12
	18	0
	17	0
1996	11	10
	20	0
1997	10	19
	15	0
1998	15	10
	13	0
1999	12	6
	12	8
2000	11	7
2001	17	6
2002	28	7
2003	18	7
2004	74	20
2005	29	22
2006	26	18
2007	18	18 +8 IV. évf
2008	35	8
2009	32	7
2010	8	8+8 IV. évf
2011	14	14+5 IV. évf

Tehát összesen 507 felnőtt hallgató végzett az I–II. évfolyamon, a tanfolyamot folytatva 230 hallgató a III. évfolyamon, 21 a IV. évfolyamon.

A III. évet végzett hallgatók önkéntes gyűjtőcsoportot alakítottak, amely részt vett a budapesti Magyar Néprajzi Múzeum Önkéntes Néprajzgyűjtőinek pályázatain, a megadott kérdőívek segítségével. (Általában a csoport tagjainak létszáma 15 és 30 fő között váltakozott.)

Pályázatok

A Népi Egyetem hallgatói 1994-ben részt vettek a Kárpát-medence magyar történeti népmondáinak a Budapesti Néprajzi Múzeum által meghirdetett gyűjtőpályázatán. A hallgatók 44 mondát gyűjtöttek össze, s a gyűjtés eredményeként a 11 pályázó könyvjutalmat nyert, a gyűjtés pedig megjelent Budapesten 1998-ban a „Beszéli a világ, hogy mi magyarok...” című történeti mondagyűjteményben, s a megyei lap, a *Népújóság* is közölte őket folytatásokban. 1995-ben az eredményhirdetéskor a Marosvásárhelyi Népi Egyetem oklevelet nyert a Magyar Néprajzi Múzeumtól kiváló eredményeiért. 1996-ban 7 hallgató pályázott sikeresen Budapesten, egyik negyedik díjat, a többi dicséző oklevelet kapott jutalmul, 1997-ben ismét egy negyedik díjat, 1998-ban is egy negyedik díjat, 1999-ben oklevelet és könyvet nyert egy végzett hallgató. 2002-ben egy hallgató első díjat nyert Szekszárdon a Gyűjtőpályázat ifjúsági csoportjában, és egy hallgató második díjat ugyanitt a felnőtt kategóriában.

1994-ben hallgatóimmal együtt meghívtak Vácra az Önkéntes Néprajzi és Nyelvjárásgyűjtők XV. Találkozójára, 1998-ban pedig a XVI-ra Berettyóújfaluba.

A Magyar Néprajzi Társaság által 2006-ban szervezett 49. Országos Néprajzi Gyűjtőpályázaton 14 hallgató 17 pályamunkával szerepelt, melyből 14 dicséretben részesült, kettő dicséző oklevelet is nyert, s jómagam különdíjat, oktató és szervező munkám elismeréseként. A pályamunkák bekerültek a Néprajzi Múzeum adattárába. 2007-ben a Székesfehérváron megrendezett konferenciára 6 hallgatóval hívtak meg, akiknek nagyra értékelték pályamunkáját az Önkéntes Néprajzgyűjtők XX. Országos Találkozóján. Ezeket a gyűjtéseket és feldolgozásukat személyesen irányítottam, átnéztem, átdolgoztattam a pályamunkákat. Egy

hallgató részt vett és diplomát nyert a Nyelvjárás Gyűjtőpályázaton is 2008-ban.

A Kriza János Néprajzi Társaság pályázatán 1997-ben egy hallgató második díjat, egy oklevelet és könyveket nyert, 1998-ban egyikük harmadik díjat, négyen oklevelet és könyveket, 1999-ben egyik oklevelet és könyvet kapott.

1995–2001 között 14-en iratkoztak be a Kriza János Néprajzi Társaságba. A néprajzi tanfolyam hallgatóit bekapcsoltam a tavaszi népszokások gyűjtésébe – gyűjtésük egy részét a nyáradszeredai vándorgyűlésen adták át a KJNT elnökének. A gyűjtőcsoport most is működik, tagjai a 18 év során végzett hallgatók, akik a Néprajzi Múzeum által meghirdetett pályázatok témái közül válogatnak, és a magamnál tartott kérdőíveket kéri el és használják.

Kiállítások

A magyar néprajzi tanfolyam hallgatói a Népi Egyetem szervezésében évente rendeztek népművészeti és népi iparművészeti kiállítást, részben gyűjtött, részben általuk készített tárgyakból: 1995 április–júniusa között a Népi Egyetem termében, 2000. november 4-én ugyancsak a Népi Egyetemen, 2001. június 27–30. között a polgármesteri hivatal utasítására, a Marosvásárhelyi Napok alkalmából a Vár egyik épületében. Ugyanezt a feladatot kaptuk a 2002. június 26–30. között megrendezendő Marosvásárhelyi Napokra, ugyanabban a teremben, a Várban. 2003-ban június 26–29. között ugyancsak a Várban rendeztünk népművészeti kiállítást a VII. alkalommal megrendezett Marosvásárhelyi Napokon. 2004-ben a Várban, 2005-ben az egyetem tanácstermében, s 2006-ban a Várban, a Marosvásárhelyi Napokon. Ezután a székházban voltak apróbb kiállítások. Utoljára 2011. december 12–16-án a marosvásárhelyi unitárius egyház Dersi János kiállítótermében eladással egybekötött kiállítást rendeztek a volt hallgatók saját kézimunkáikból.

A Népi Egyetem magyar néprajzi tanfolyamának célja: a nemzetiségi önismeret ápolása, és kiegészíteni a hivatalos oktatást, amely már nem elérhető – távoktatásként sem – a felnőttek, idősebbek és naiv művészek, népi iparművészek számára, akik érdeklődnek a magyar néprajz és népművészet iránt.

A végzett hallgatók között nyilvántartunk porcelánfestőket, régi tárgyak gyűjtőit, gyöngyfűzőket, faragásokat, bőrdíszműveseket, szalmakalap-készítőket, kukoricahéj- és gyékényfeldolgozókat (például elvégezte a tanfolyamot Mezőfele szinte teljes lakossága, akik gyékénymunkákat készítenek), tehát népi iparművészettel foglalkozókat is.

Ez az egyetemi tanfolyam elsősorban az érdeklődést keltette fel a hallgatókban a magyar néprajz, a népi kultúra, valamint a múlt és jelen kutatása iránt. Maga az egyetem technikai okok miatt 2011 októberétől szünetel, az anyagi támogatás és az újjászerveződés reményében.

Melléklet

Egykori hallgatók véleménye a Marosvásárhelyi Népi Egyetem Néprajzi Tanfolyamáról

1. Egy néprajz tanfolyam miéértje

Úgy kezdődött, hogy 2007-ben egy ismerősöm kérésére elvállaltam, hogy készítek egy rajzot az ősi magyar világunkról. Mivel ismereteim a témában valahol a Csodaszarvas és az Emese álma körül ki is merültek, neki-lendültem hát tudásom bővítésének: írásokat olvastam, képeket keresgéltem, és rövidesen rá kellett jönnöm, hogy a sokféle szemlélet mellett nagyon nehéz hiteles képet kapnom ősi világunkról.

A keresgélés végül a Marosvásárhelyi Népi Egyetem kapujába vezetett, ahol az egyéb tanfolyamok mellett az éppen induló néprajzi tanfolyamot is hirdették. A tananyagot böngészve örömmel láttam, hogy az őshazában élő magyarokról is szó lesz, ezért szinte gondolkodás nélkül feliratkoztam.

Asztalos Enikő tanárnő néprajzkurzusain azonban nem csak az ősi magyar világgal kapcsolatos ismereteim bővültek és rendeződhettek végre érthető és követhető formába, hanem a magyar társadalmi kultúra, az anyagi kultúra, a szellemi műveltség kifejezésének eszközeivel kapcsolatos ismeretekkel is gazdagodtam.

Az elméleti oktatás mellett megismerkedtünk a népművészet gyakorlati oldalával is: a magyar népi kézimunkák motívumainak bemutatásával betekintést nyertünk a jellegzetes magyar népi formavilágba. Ezeket a motívumokat felhasználva kezdtem el ládácskákat, dobozokat,

játékbútorokat festeni, és ma már ezeket a motívumokat mutatjuk be a kézműves foglalkozásokon.

Mert a néprajzkurzust elvégeztük, és a jegyzetek egy időre a szekrénybe kerültek, de szerencsére hamar megfogalmazódott a gondolat, hogy folytatni, gyakorlatba ültetni lenne jó a szerzett ismereteket. És a gondolat nemcsak megfogalmazódott, hanem meg is valósult: három néprajzos hallgató öszszefogásából létrejött egy kis kézműves kör, amely kisebb megszakításokkal ugyan, de novemberben immár negyedik születésnapját ünnepli. Hetente összeülünk, gyöngyöt fűzünk, szövünk, fonunk, festünk, tojást írunk, agyagozunk. Kicsik és nagyok egyaránt. Idén nyáron egy pályázat keretében pedig már Iklandon tartottunk népművészeti előadásokat és kézműves foglalkozásokat.

Hogy miért van szükség arra, hogy megismerjük és megismertessük népi kultúránkat, hagyományainkat? Egy népi gyógyászatról szóló előadáson az előadó fényképeket vetített. Egyik fényképen régi kapubálvány, rajta faragott tulipán. Az előadó megkérdezi a magyar orvostanhallgatókból álló közönséget, hogy mit jelképezhet a kapun a tulipán. A hosszú csend után a válasz: „Az RMDSZ pártiságot?!” Hát, frissen végzett néprajzos hallgatóként ezen csak mosolyogni tudtam...

Marosvásárhely, 2012. október 21.

Bajkó Enikő

2. Élménybeszámoló a Népi Egyesület magyar néprajzi tanfolyamáról

Rég megfogalmazódott bennem: falusi lelkipásztorként illene mélyebben belelátni abba a népi kultúrába, amelyből vétettem, és amelyben szolgálatot vállaltam Isten kegyelméből. Erről beszélgetve, az egyik végzős tiszteletes asszony ajánlotta a figyelmembe az Asztalos Enikő tanárnő kurzusait. Röviden, tömönnyel: nem bántam meg. Jó volt, tartalmas volt, még egyszer nekifutnék szívesen. Egy olyan világ nyílt meg előttem, amelyről nem tanultunk, nem volt rálátásom. Szeretném a Tanárnőnek megköszönni ügyszeretétét, kitartását és elköteleződését egy olyan világ mellett, amely most már tényleg nagyon eltűnőben van. Egy egységes világkultúrában valószínűleg oázis egy olyan hely, ahol hasonló érdeklődésű emberek gyökereinkről és értékeinkről tanulhatnak.

Mit jelentett nekem az a három év? Sokat, leírhatatlanul sokat. Nemcsak azért, mert visszaköszönnek elég sokszor az ott tanultak, hanem mert

megtanultam jobban becsülni egy világot, amely apáink, nagyapáink világa volt: és ez adta/adja identitásunknak egy részét. Isten magyarnak teremtett, és ez a kultúra a mienk. Összetéveszthetetlen, tiszta élő forrás. Isten áldja meg a tanárnőt, hogy sokáig végezhesse fáradhatatlanul ezt a szolgálatot népünk javára!

Botos Csaba somosdi református lelkész

3. A néprajztanfolyam hatása az életemre

Évekig úgy éreztem, hogy ott kellene lennem a Népi Egyetem néprajztanfolyamán, de valamiért ez sokáig nem sikerült. Talán ezért is tudtam annyira örülni, amikor végre ott lehettem. Akkor még csak két kisgyerek mellett jártam rendszeresen három évig meghallgatni, átvenni azt, amit Asztalos Enikő tanárnő nyújtott. Olyan nemzedéknek vagyok tagja, mely a dáko-román kontinuitás elméleten nőtt fel, és szinte ittam, ittuk magunkba azt, amit népünkről, történelmünkről megtudhattunk. Minden óra egy új ablak volt, melyen besütött a Nap. Talán ez így túlzásnak tűnik, de én így érzem. Két év után egyszerűen nem tudtuk abbahagyni, ezért harmadik évre iratkoztunk. Itt már a szellemi és tárgyi gyűjtésről is szó volt, aminek falura költözött néprajzrajongóként nagy hasznát veszem. Az első dolgom az itteni fonó megszervezése volt, ahova szívesen eljöttek a falu lányok, asszonyai. Csodálatos érzés volt látni, hogy lekerültek a guzsalyok a padlásról, hogy pörög az orsó a kezükben, na meg azt, hogy egy-egy fiatalabb is megpróbálja. Előbújtak a régi fonók emlékei, és egy-egy dallam is felcsendült. Már ezért is megérte volna...

Közben még két néprajzhangalatóval összefogva megteremtettük a lehetőséget: egy kis kézműves klubot, arra, hogy egy öltést megtanuljunk vagy gyöngyöt fűzzünk, bútort fessünk, nemezeljünk, szalmát fonjunk, szőjünk, egyszerűen megpróbáljuk megőrizni értékeinket. Ennek immár négy éve... Hogy mi tart össze? Merem állítani, hogy nagyon nagy szerepe van a néprajztanfolyamnak is, mely rávilágított népünk igazi értékeire, illetve a globalizáció és a nemtörődömség veszélyeire. Ma már több sikeres pályázaton vagyunk túl, amelyek során lehetőséget kaptunk megosztani itt szerzett tudásunkat, és e mellett kézműves foglalkozásokat is tartottunk. Ruhatervezőként amikor arra kértek, varrjak székelyruhát, bátrabban vágtam neki, hisz már volt egy kis rálátásom a népviseletünkre. Azóta

több darab került ki a kezem alól, melyeknek hitelességért felelősséget merek vállalni.

Nem beszéltem még a családomról, hisz az, hogy vállaltam a harmadik gyerekem, egy picit Asztalos Enikő tanárnőnek is köszönhető, hisz Ő engedett bepillantani az egykori nagycsaládok életébe. Az pedig, hogy a falumúzeum megalapítása lett az egyik legnagyobb álmom, nyilvánvaló, hogy kinek köszönhető... Amit már tisztán látok, hogy a gyerekeimet is „megfertőztem”, és egy-egy gyűjtőút során szájtátva isszák magukba azt, amit öregjeink mesélnek. Számukra teljesen természetes, hogy cserépfazekak, csörlőkerek, osztováták között élnek, és használhatják is őket.

Asztalos Enikő tanárnő néprajztanfolyama indított el ezen az úton, és én szívvel-lélekkel hiszem, hogy ez az az ÚT!

KÖSZÖNÖM TANÁRNŐ!!!

Nyárádszentlászló, 2012. október 24.

Kelemen Vera

4. A néprajztanfolyamról

Nagyon fontosnak tartom, hogy őrizzük meg hagyományainkat, kultúránk kincseit, melyet őseink oly lelkesen ápoltak, gyarapítottak, és átadtak generációról generációra, hogy fennmaradjon az utókor számára is.

A történelem során, mely nép nem ápolta hagyományait, kultúráját és nem törekedett, hogy fennmaradjon, az feledésbe merült.

Az oktatás közben és után nagy erőt éreztem, hogy átadjam s gyarapítom a megszerzett tudásom. Ezt követően nyitottam egy hagyományőrző fórumot egy internetes oldalon, melyben meglepően tapasztaltam, hogy nagy volt az érdeklődés a történelmünk, nyelvezetünk, kultúránk iránt.

Az oktatás befejezése után egy pár osztálytársammal úgy éreztük, hogy valami fontos, érdekes dolog megszűnt az életünkben. Kedves emberek segítségével indítottunk egy néprajz- népművészet klubot, ami mai napig virágzik.

Nagyon nagy tisztelettel vagyok Asztalos Enikő tanárnő iránt, aki felébresztette bennünk azt az érzést, amit még gyerekkorunkban nagyapáinktól kaphattunk, hogy ápoljuk a múltunk, hogy legyen jövőnk.

Csíkszereda, 2012. október 25.

Baricz Noémi

A magyar **NÉPRAJZI TANFOLYAM**-ra (etnográfia)
felöltt jelentkezőket várunk!
(16 éven felülieket és diákokat)

Tájékoztató:

1. **A tanfolyam színhelye:** a Marosvásárhelyi Népi Egyetem (Rózsák tere 57 szám, I. emelet, 1-es terem, telefonszám: 0265-251118)
2. **Időpontja:** 2007. márciusától – 2007. július végéig, szombati napokon 10,30 órától 14,30 óráig – összesen 80 óra
3. **Célja:** a nemzetiségi önismeret ápolása, a munkahelyszerzés megkönnyítése
4. **Tananyaga:** a magyar nép östörténete, társadalmi, anyagi és szellemi néprajza (népviselete, népművészete) valamint a magyar népi motívumok megismerése, lerajzolása.
5. A tanfolyam **befejezésekor állami oklevelet (diplomát)** nyer a résztvevő, amelyet felhasználhat az életben továbbképzőként, szakképesítésként vagy engedélyszerzésre népi iparművészek számára.
6. **Felíratkozni:** a Népi Egyetem székhelyén lehet, naponta 9-16 óra között, pénteken 13 óráig, Rózsák tere 57. szám. I. emelet (Universitatea Populără Tg.Mureș)

MAROSVÁSÁRHELYI NÉPI EGYETEM

Rózsák tere 57. szám

Tel/fax: 0265 251118

➤ Szakmai önképzés – Néprajz és népművészet

Célja: a nemzetiségi önismeret ápolása, a munkahelyszerzés megkönnyítése

Tananyaga :

Bevezetés a néprajztudományba

- A magyar néprajzkutatás története
- A magyar nép és nyelv eredete, nyelvrokonaink
- Az őshazában élő magyarok
- Európa és Erdély lakosságának kialakulása
- Levédia, Etelköz, a honalapítás
- A magyar nép kultúrájának helye Európában
- A Kárpát-medence és környéke magyar néprajzi tájegységei és csoportjai

Társadalmi (szociális) kultúra

- A kis- és nagycsalád
- Had, nemzetség, rokonság
- Oszttályok, rétegek a magyar faluban
- Az egyházak és a vallási élet
- Búcsú, piac, vásár

Anyagi kultúra

- Település, építkezés, lakásberendezés
- Gyűjtögetés
- Földművelés
- Állattartás
- Népi ipar – kismesterségek
- A táplálkozás
- A népviseletek ruhadarabjai
- A népviseletek a Duna- és Kárpát-medencében
- Az erdélyi népviseletek
- A népi díszítőművészet

Látogatás a Néprajzi Múzeumba

- A szellemi műveltség kifejezésének eszközei
- A magyar nyelvjárások. Népzene, népi hangszerek
- A népi hiedelemvilág. A Kultúrpalota megtekintése
- A népköltészet. A népdal
- A népballada. (Kós Károly stílusa)
- A népmese. A népmonda
- A lakodalmi költészet

Időtartama 20 hét.

A tanfolyam befejezésekor a Munkaügyi és Tanügyminisztérium által is elismert **állami oklevelet** (diplomát) nyer a résztvevő, amelyet felhasználhat az életben továbbképzőként, szakképesítésként vagy engedélyszerzésre népi iparművészek számára.

MAGYAR NÉPRAJZI TÁRSASÁG

Hungarian Ethnographical Society
Ungarische Ethnographische Gesellschaft
Société d'Ethnographie Hongroise

1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12.

Tel./Fax: 36-1-269-12 72

Elektronikus posta: mnt@neprajz.hu Világháló: www.neprajz.hu/mnt

A Magyar Néprajzi Társaság szervezésében Székesfehérváron megrendezésre kerülő XX. Önkéntes Néprajzi Gyűjtőtálatalkozón meghívásunkra Maros megyéből a következő önkéntes gyűjtők vettek részt Asztalos Enikő tanárnő vezetésével 2007 október 27-30. között:

1. Tóth Katalin - *Magyarsáros*
2. Tóth Gyula - *Gálfalva*
3. Maki-Böjte Éva - *Jedd*
4. Székely Erzsébet - *Csittszentiván*
5. Székely Lajos - *Csittszentiván*
6. Iázár Éva - *Mezőfele*

Budapest, 2007. november 6.

T. Berezki Ibolya

T. Berezki Ibolya

(Magyar Néprajzi Társaság Főtitkára)

H-1055 BUDAPEST
KOSSUTH LAJOS VÉK. 12.
1363 BUDAPEST Pf. 55.
tel.: (36 1) 473 2400 fax: (36 1) 473 2401
e mail: info@neprajz.hu

Címzett:
Marosvásárhelyi Népi Egyetem
Asztalos Enikő részére
Tg Mures, Jud Mures 540069 –
str. Ion Creanga nr. 3.
ROMANIA

Tárgy:
50. Országos gyűjtőpályázat
eredménye

Ikt. szám:
420-49/2008

Dátum:
Budapest, 2008. november 21.

Tisztelt Asztalos Enikő!

Szeretném tájékoztatni a gyűjtőpályázat eredményéről. De legelőször is gratulálok a diákjai munkájához, mert nagyon érdekes, színvonalas, eredeti forrásokat-témákat feltáró-bemutató dolgozatokat küldtek.

Bár a csoportos-közös munkaként kérte a dolgozatok figyelembevételét, mindegyiket külön-külön vettük számitásba.

A Bíráló bizottság nagyon nehéz helyzetben volt, mert nagyon sok kiváló minőségű pályamunka érkezett és ezek között kellett a kevés díjat kiosztani. Ennek tükrében különösen nagy siker a Tóth tanítónéasszár díja, amit unitárius vallásos értékrend témában küldtek. De kiemelném még Czirjék Lajos munkáját is, ami egy tökéletes forrásfeltáró dolgozat volt.

További sikeres munkát kívánok:

Üdvözlettel:

Granasztói Péter

H-1055 BUDAPEST
KASSAI LAJOS TÉR 12.
1363 BUDAPEST Pf. 55.
tel.: (36 1) 473 2400 /fax: (36 1) 473 2401
e-mail: info@neprajz.hu

Címzett:
Asztalos Enikő
Alea Savinesti 2/20
Mures
540172
Románia
Tárgy:
49. Országos Néprajzi
Gyűjtőpályázat
Ht. szám:
708-174/2006
Dátum:
Budapest, 2006-05-26

Értesítés

Örömmel értesítjük, hogy a Marosvásárhelyi Népi Egyetem magyar néprajzi tanfolyamának az Országos Néprajzi Gyűjtőpályázatra beküldött dolgozatait az Országos Bíráló Bizottság dicséretben részesítette.

A dolgozatokat a Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattárának Kéziratgyűjteményében fogják elhelyezni és megőrizni.

Dr. Gráfk Imre
Bíráló bizottság elnöke

NÉPRAJZI TANFOLYAM

Ismerjük meg hagyományainkat!

Pedagógusok, muzeológusok, restaurátorok, lelkészek, újságírók, színészek és egyetemi hallgatók egyaránt voltak már az 1993 óta folyamatosan zajló magyar néprajz- és népművészeti tanfolyam végzősei között. Az I. és II. évfolyamot elvégzett 400 felnőtt közül 175-ből önkéntes gyűjtő lett. Szombaton újraindul a magyar nyelvű képzés a Marosvásárhelyi Népi Egyetemen.

Az Asztalos Enikő tanárnő által vezetett tanfolyam az egyedüli az országban, amely felnőttoktatásban állami oklevelet biztosít magyar néprajzból. Ennek birtokában a hallgatók engedélyt kapnak tájház, illetve régiséggyűjtemény létrehozásához, az iparművészek az ezen a területen való tevékenységhez, a tanügyben dolgozóknak pedig több érdempontot jelent.

Az orvostól a gyöngyfűző

„A legváltozatosabb területeken tevékenykedő személyek jelentkeztek eddig a tanórákra. Megfordult itt már könyvelő, orvos, gyöngyfűző, diák, pap, riporter és faragómester egyaránt. Vannak olyanok, akiknek a szakmája követeli meg a kurzus elvégzését, mások általános műveltségük gazdagítására igénylik azt itt nyújtott többletinformációt” – fogalmazott Asztalos Enikő tanárnő, aki egyben a Kriza János Néprajzi Társaság és a Magyar Néprajzi Társaság tagja is. T. Gabriella III. éves hallgató, orvosnőként

dolgozik az egyik Marosvásárhelyhez közeli faluban. „A kurzus témája távol áll ugyan tevékenységi körömtől, de 27 éve vidéken dolgozom, és úgy érzem, a népi hagyományokhoz és a magyar népi kultúrához közelebb kerülve sokkal jobban megértem azokat az embereket, akikkel nap mint nap találkozom a rendelőben. Más oldalról is megismertem világukat” – érvelt az orvosnő. Évfolyamtársa, B. Annamária általános műveltségű

szórakozva tanultam belőlük” – emlékezett vissza Eszter.

Út az önálló gyűjtések felé

A 80 tanóra alatt az első és második évfolyamon – a magyar östörténeti bevezető után – a szociális, tárgyi és szellemi néprajzról tanulnak a hallgatók. A harmadik évfolyam a néprajzi gyűjtés módszereiről szól. A diákok önálló gyűjtéseikből vizsgáznak, és bekapcsolódnak a Magyar Néprajzi

FOTÓ: BOGÁR GYOPÁR

Önálló gyűjtéseikből vizsgáznak a hallgatók

gyarapításáért iratkozott be a tanfolyamra. „Könyvelőként dolgozom, de a helyi hagyományok megismerését elengedhetetlennek tartottam” – tette hozzá. S. Eszter még liceumi éve alatt végezte el a kurzust. „A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem magyar-néprajz szakára akartam felvételizni, így mindenképpen hasznos volt elővenni ezeket a jegyzeteket, örömmel olvastam végig és

Múzeum és a Kriza János Néprajzi Társaság által meghirdetett pályázatokba. Az elméleti előadások mellett kiszállások is szerepelnek a programban, többek között a Gyöngykoszorú néptánc-találkozókra, a Kultúrpalotába és kiállításokra látogatnak el a diákok.

Törzsök Gyopár

Az oldalt szerkesztette:

Gáspár Botond

Magazin

Korlat, 2007. szeptember

Néprajzi évleírás

„Ami véget ér, gyorsan kiaknázásra vár”

„Egyfelől segítik a tudományt, másfelől közreműködnek a nemzeti tudat erősítésében. Nem mellesleg pedig örömforrást jelent számukra ez a tevékenység” – így jellemezte a nem hivatásos néprajzi gyűjtők munkáját a Magyar Néprajzi Társaság (MNT) Önkéntes Gyűjtők Szakosztályának elnöke, Halász Péter. Asztalos Enikő marosvásárhelyi néprajzkutató hatfős csoporttal utazott Székelyföldre, ahol részt vettek a Fejér Megyei Művelődési Központban tartott országos gyűjtőtálatalkozón. Erdélyt a marosvásárhelyi Népi Egyetem néprajzosa mellett a szátmárnémeti Fazakas Loránd képviselte.

A magyarországiak mellett kárpátaljai, szlovákiai, vajdasági és erdélyi hallgatók, illetve hivatásos kutatók vettek részt az Önkéntes Néprajzgyűjtők XX. Országos Találkozásán, amely – az előadók számát és a programot tekintve – inkább konferencia jellegű volt. A kétévente mindig más-más városban szervezett tanácskozáson értékelték a korábban meghirdetett pályázat- ra beérkezett dolgozatokat, és

A marosvásárhelyi csoport egy része a katonaemlékek városában

bővebben szó esett a 49. pályázat témájáról: a honvéd hagyományok gyűjtéséről.

Élet a sorkatonaság után és előtt

Nem véletlenül választották a piros-kék lobogójú várost a találkozó helyszínéül, itt ugyanis lépten-nyomon katonaemlékek botlik a látogató. A sorkatonaság meg-

szüntetése után a gyűjtők és kutatók egyaránt „felkarolták” a hadifogság témáját. „Ami véget ért, gyorsan kiaknázásra vár, apáink, nagyapáink harci és katonaskodási emlékeihez kell visszanyúlni a legrégebbi időktől napjainkig” – fogalmazott Asztalos Enikő. A négynapos rendezvényen a tematikus kirándulás mellett többek között katonakarácsonyfáról,

katonahagyományokról, csángó katonákról szóló előadásokat hallgattak meg a 27 gyűjtő.

Meghirdették az 50. gyűjtőpályázatot

Es a téma érvényes marad jövőre is: az 50. alkalommal meghirdetett pályázatra legkésőbb 2008. szeptember 22-éig kell beküldeni a munkákat, a

részvétel gyakorlatilag belépőkártyát jelent az MNT által szervezett gyűjtőtálatalkozóra.

A marosvásárhelyi néprajzi tanfolyam 14 hallgatója 17 dolgozatot küldött be a 49. pályázatra, ezek közül került dícsértő oklevélen részesítettek, a többi a Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattárába került. Asztalos Enikő tanárnő külön díjat kapott oktatói és szervezői munkájáért. A tanácskozáson adták át a Sebestyén Gyula-emlékermeket is, ezek egyikét a szövatal Gub Jenő, a székegy népi természetismeret kutatója nyerte el.

Törzskék György

A találkozó Maros megyei résztvevői

Tóth Katalin (magyarországi tanító)
Tóth Gyula (gálánai tanító)
Székely Lajos (tanár, a csíkszentiváni faragászat kör vezetője)
Székely Erzsébet (a csíkszentiváni iskola igazgatója)
László Éva (mezőfalvi nyugalmazott tanító)
Maki Bólya Éva (jeddai tanító).